

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบโครงงานเป็นฐาน
เพื่อส่งเสริมด้านความคิดสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีม
(ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์การแสดง) ของนักศึกษาปริญญาตรี

ภูวนัย กาพวงค์*

สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Received: 10 June 2024

Revised: 12 September 2024

Accepted: 9 October 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านความคิดสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีม (ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์การแสดง) 2) เพื่อศึกษาผลการพัฒนาทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน และ 3) เพื่อเปรียบเทียบทักษะด้านการทำงานเป็นทีมของผู้เรียน ก่อนและหลังการสอนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบงานวิจัยการพัฒนาคอลเลกชัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่ลงทะเบียนรายวิชานาฏศิลป์ร่วมสมัย จำนวน 44 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน แบบประเมินทักษะทางความคิดสร้างสรรค์ และแบบประเมินทักษะการทำงานเป็นทีม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test for dependent sample ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบโครงงานเป็นฐานที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 8 ขั้นตอน คือ ขั้นศึกษาและทบทวนองค์ความรู้ ขั้นกำหนดหัวข้อ หรือระบุปัญหาที่ต้องการ ขั้นวางแผนในการทำโครงงาน ขั้นปฏิบัติ หรือการลงมือทำโครงการ ขั้นตรวจสอบความถูกต้อง ขั้นเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า ขั้นนำเสนอโครงงาน และขั้นประเมินผลโครงงาน 2) การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานทำให้ผู้เรียนมีทักษะทางความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป 3) ทักษะด้านการทำงานเป็นทีมของผู้เรียนหลังเรียนรู้ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการทำงานเป็นทีม
กระบวนการสร้างสรรค์การแสดง

* ผู้ประสานงานหลัก; อีเมล: puwanai.kw@bru.ac.th

The Curriculum Development Using Project-Based Learning to Enhance Creative Thinking and Team Work (Through the Creation of Performance) for Undergraduate Students

Puwanai Kalawong*

Dramatic Arts, Faculty of Education, Buriram Rajabhat University

Received: 10 June 2024

Revised: 12 September 2024

Accepted: 9 October 2024

Abstract

This research aimed to 1) develop a project-based curriculum to enhance creative thinking and teamwork (through the creation of performance) 2) study the results of the creative thinking of the students after learning through the project-based curriculum and 3) compare teamwork skills of the students before and after teaching with the project-based curriculum. In this study, the researcher employed the experimental development method. The sample in this study was 44 students, second year, major in dramatic arts, faculty of education, Buriram Rajabhat University who joined the contemporary dramatic arts course. The sample was selected by purposive sampling method. The research instruments that used in this research were project-based learning curriculum lesson plan, lesson plan appropriateness assessment, creative thinking skills assessment form and teamwork skills assessment form. The data were analyzed by mean, the standard deviation, and t-test for dependent sample. The findings of this study revealed that 1) the project-based learning curriculum that was developed comprised of 8 steps as follow, study and literature review, set the topic or determine the problems, plan the project, work on the project, recheck the curriculum, make the report of the study, present the project and evaluate the project. 2) Learning through this project-based learning curriculum fostered students to achieve higher in creative thinking skills which higher than the standard by 80 percent. 3) The teamwork skills of the students showed, after the implement of the project-based learning curriculum, higher than the pre-test statistically significant at the .01 level.

Key words: Project-Based Learning, Creative Thinking Skills, Teamwork Skills, Creation of Dramatic Arts

* Corresponding Author; E-mail: puwanai.kw@bru.ac.th

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสังคมโลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยการก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อการศึกษากับการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับยุคสมัยและความต้องการของผู้เรียน การเรียน การสอนในปัจจุบันจะต้องปรับเปลี่ยนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะอันพึงประสงค์ ซึ่งกระบวนการศึกษานั้นเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะต่าง ๆ หากการเรียนการสอนในยุคปัจจุบันมุ่งเน้นการถ่ายทอดวิชาความรู้ ความจำ เพื่อนำไปสอบเพียงอย่างเดียว ย่อมส่งผลให้ผู้เรียนขาดทักษะ ด้านความคิด จิตวิญญาณ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนในยุคปัจจุบันและอนาคตต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และจำเป็นต้องทบทวนทั้งวิธีคิดและวิธีดำเนินการวางแผนการศึกษา การจัดการเรียนรู้ การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถดำเนินการพัฒนาคนในทุกช่วงวัยให้มีสมรรถนะที่เหมาะสมกับการอยู่ในโลกแห่งอนาคตในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านความรู้ ทักษะที่จำเป็นในแต่ละช่วงวัย และคุณลักษณะที่สังคมต้องการ สร้างกำลังคนให้เป็นทุนมนุษย์ ที่มีคุณค่าต่อประเทศชาติและสังคมโดยรวม นำไปสู่เป้าหมายการพัฒนาประเทศให้มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (Donprasit, 2021)

การจัดการเรียนการสอนด้านนาฏศิลป์ในยุคปัจจุบัน ผู้สอนจะต้องปรับพฤติกรรมการสอนให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น โดยต้องเปลี่ยนแปลงจากผู้ถ่ายทอดเป็นผู้จัดประสบการณ์ การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนโดยตรง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์และทักษะเพิ่มขึ้น โดยต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะที่สำคัญ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนรู้จักคิดอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังรวมถึงความสามารถในการคิดอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบที่มีความจำเป็นอย่างมากในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์จึงจำเป็นต้องส่งเสริมและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน โดยความคิดสร้างสรรค์เป็นความสามารถของมนุษย์ที่จะนำไปสู่สิ่งใหม่ ๆ เกิดผลผลิตใหม่ ๆ ซึ่งอาจเกิดจากการคิดปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจากความคิดเดิม ให้เป็นความคิดที่แปลกใหม่และแตกต่างไปจากความคิดเดิม ความคิดสร้างสรรค์นับเป็นความสามารถที่สำคัญอย่างหนึ่งของมนุษย์ซึ่งมีคุณภาพมากกว่าความสามารถอื่น ๆ และเป็นปัจจัยที่จำเป็นยิ่งในการส่งเสริมความเจริญของประเทศชาติ (Panmanee, 2014) ความคิดสร้างสรรค์ถือเป็นส่วนสำคัญในการเรียนการสอนและการสร้างสรรค์งานทางด้านนาฏศิลป์ การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไม่ว่าจะรูปแบบใดหรือประเภทใดก็ตาม ผู้สร้างสรรค์ก็ยังคงต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างงานเป็นหลัก การคิดที่ทำให้เกิดผลงานทางด้านนาฏศิลป์ชิ้นใหม่ที่มีความหลากหลายและความแปลกใหม่ถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ดังนั้นก่อนที่ผลงานสร้างสรรค์จะเกิดขึ้นได้นั้น ผู้สร้างสรรค์จะต้องใช้กระบวนการทักษะความคิดเป็นอย่างมาก โดยการพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์ในชั้นเรียนนั้นครูควรออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงลักษณะสำคัญของการคิดสร้างสรรค์ ผู้สอนต้องให้ความสำคัญกับปัจจัยต่าง ๆ ที่หลากหลาย เพื่อช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง ปัจจัยเหล่านี้ได้แก่ ผู้เรียน ครูผู้สอน กระบวนการจัดการเรียนรู้ บรรยากาศการเรียนรู้ สภาพแวดล้อม ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับครู แลความสามารถในการแก้ปัญหาของผู้เรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในระดับสูง (Seekheio & Posrithong, 2023)

ทักษะการทำงานเป็นทีมถือเป็นทักษะที่สำคัญสำหรับผู้เรียนนาฏศิลป์ เพราะนาฏศิลป์เป็นศาสตร์ที่จะเป็นจะต้องอาศัยทักษะการทำงานร่วมกันในแต่ละฝ่าย เพื่อให้ผลลัพธ์ของงานออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการทำงานเป็นทีมเป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับจากองค์กรต่าง ๆ เป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นแนวคิดที่สนับสนุนการทำงานของ

กลุ่มบุคคลในลักษณะของการทำงานเป็นทีม การทำงานเป็นทีมจึงต้องมีการให้การสนับสนุนและช่วยเหลือ สามารถประสานงานหรือกิจกรรมของสมาชิกแต่ละคน มีความมุ่งมั่น การฝึกอบรม ให้โอกาสในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถในการสื่อสาร และสามารถทำกิจกรรมของกลุ่มให้ประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจของสมาชิก (Woodcock, 2017)

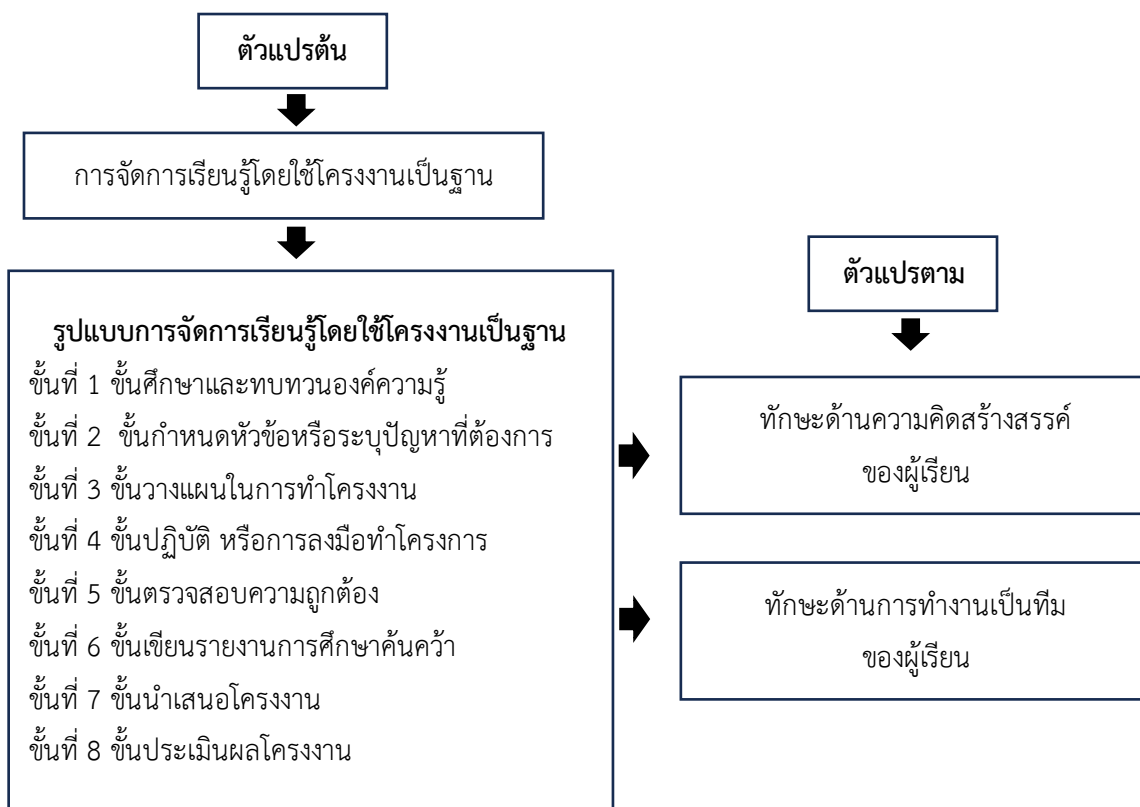
การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เป็น การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้ากระทำในสิ่งที่ตนสนใจและเป็นผู้วางแผนการทำงานได้ด้วยตนเอง โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ให้คำปรึกษาหรือเสนอแนะแนวทาง ผู้เรียนจะต้องฝึกกระบวนการทำงานอย่างมีลำดับขั้นตอน (Sintapanon, 2017) โดยในการทำโครงงานเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น ผู้เรียนจะสามารถพัฒนาการคิดมากขึ้น ระดับสูงหรือต่ำ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้สอนว่าสามารถออกแบบการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทำโครงงานประเภทใดและระดับใด โดยทั่วไปแล้วการทำโครงงานมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการทำงานอย่างเป็นระบบ

จากที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ความคิดสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีมเป็นทักษะสำคัญสำหรับผู้เรียนนาฏศิลป์ โดยปัจจุบันในความสามารถในการคิดริเริ่ม ประยุกต์ หรือความคิดที่ออกจากกรอบเดิม ๆ ถือเป็นส่วนสำคัญในการสร้างสรรค์งานทางด้านนาฏศิลป์ รวมไปถึงทักษะการทำงานเป็นทีมซึ่งจะต้องมีการบริหารจัดการให้ งานหรือผลลัพธ์ออกมามีประสิทธิภาพมากที่สุด ดังนั้นทักษะทั้งสองอย่างจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนการสอน ยุคปัจจุบันซึ่งล้วนเป็นทักษะที่ผู้เรียนควรมีในศตวรรษที่ 21 โดยจากการศึกษา การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็น ฐานเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และทักษะการทำงานเป็นทีมของผู้เรียนได้ จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนาทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์และทักษะด้านการทำงานเป็นทีมของนักศึกษา ปริญญาตรี สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์การแสดง ทางด้านนาฏศิลป์โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ซึ่งเป็นการเติมเต็มศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้น อีกทั้งยังเป็นแนวทางที่เกิด ประโยชน์ต่อวิชาชีพและสังคมได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านความคิดสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีม (ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์การแสดง)
2. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะด้านการทำงานเป็นทีมของผู้เรียน ก่อนและหลังการสอนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน มีทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป
2. ทักษะด้านการทำงานเป็นทีมของผู้เรียนหลังเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน สูงกว่าก่อนเรียน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

วิธีดำเนินการวิจัย

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบงานวิจัยการพัฒนาคทดลอง (Experimental Development) ซึ่งใช้การวิจัยแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลัง (One group pretest-posttest design) โดยมีการวัดตัวแปรตามก่อนและหลังการทดลอง เพื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1-5 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จำนวน 232 คน

ตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชานาฏศิลป์ร่วมสมัย ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 2 หมู่เรียน จำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 44 คน โดยใช้การคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งรายวิชานี้เป็นรายวิชาที่ต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์และทักษะในการทำงานเป็นทีมของผู้เรียน ในการสร้างสรรค์ผลงานการแสดง จึงมีความเหมาะสมในการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน

เครื่องมือวิจัย

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยการให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความครอบคลุมของเนื้อหาของคำถามที่ใช้วัดตัวแปรสำคัญ โดยมีเครื่องมือวิจัย ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานของ Office of the Education Council (2007); Pookiat (2009); Munkham & Munkham (2009); Na Nakorn (2018); Panich (2012) เพื่อนำมาจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเพื่อส่งเสริมด้านความคิดสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีม โดยผู้วิจัยได้ศึกษาและออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้แล้วนำไปตรวจสอบคุณภาพ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

2.1 แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเพื่อส่งเสริมด้านความคิดสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีม ผู้วิจัยได้ออกแบบพัฒนาคุณภาพของแบบวัดความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานตามโครงสร้างของการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยแบ่งออกเป็น 15 ข้อ แล้วนำไปตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

2.2 แบบประเมินทักษะทางความคิดสร้างสรรค์ ผู้วิจัยได้ออกแบบแบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเด็นคำถาม ได้แก่ การวัดผลความสามารถความคิดสร้างสรรค์จากผลงานของผู้เรียนตามแนวคิดของกิลฟอร์ด (Guilford) และการวัดทักษะทางความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบงานนาฏศิลป์ทั้ง 8 องค์ประกอบ โดยได้ข้อคำถามทั้งหมด 11 ข้อ มีลักษณะเป็นเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubrics)

2.3 แบบประเมินทักษะการทำงานเป็นทีม ผู้วิจัยพัฒนาแบบวัดทักษะการทำงานเป็นทีมจากการวิเคราะห์องค์ประกอบการทำงานเป็นทีมของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงข้อคำถามให้มีความสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ประกอบด้วย 4 ด้าน จำนวน 23 ข้อ ได้แก่ ด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของบุคคล ด้านจุดมุ่งหมายและเป้าหมายร่วมกัน ด้านโครงสร้างของทีม และด้านสมาชิกมีบทบาทและความรู้สึกร่วมกัน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้วางแผนและดำเนินการตามขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. การจัดเตรียมโครงการวิจัย เพื่อให้เกิดกระบวนการดำเนินการตามโครงการอย่างเป็นขั้นตอนเพื่อแก้ปัญหา โดยศึกษาเอกสาร ตำรา ข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างและพัฒนาปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2. วิเคราะห์ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ทฤษฎีองค์ประกอบความคิดสร้างสรรค์ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการทำงานเป็นทีม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานที่มุ่งเน้นส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีม ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์การแสดง

3. ออกแบบแผนกิจกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยโครงงานเป็นฐาน และนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบคุณภาพโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แล้วนำกลับมาพัฒนาและปรับปรุงและแก้ไข

4. สร้างแบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน แบบประเมินทักษะทางความคิดสร้างสรรค์ แบบประเมินทักษะการทำงานเป็นทีม และนำเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

5. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น โดยนำเครื่องมือที่ได้รับการพัฒนาและปรับปรุงมาใช้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่เรียนรายวิชานาฏศิลป์ร่วมสมัย ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 5 หน่วยการเรียนรู้

6. เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ สรุปผล และนำเสนอผลการวิจัย โดยจัดทำเป็นรูปเล่มฉบับสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าทางสถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ t-test for Dependent Samples

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านความคิดสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีม (ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์การแสดง) ผลการดำเนินการในขั้นตอนนี้ประกอบด้วยผลการดำเนินงาน 2 ขั้นตอน คือ

1.1 ผลการศึกษา สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ผลพบว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านความคิดสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีม (ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์การแสดง) มี 8 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นศึกษาและทบทวนองค์ความรู้ เป็นการศึกษา ทบทวนองค์ความรู้ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการสร้างสรรค์การแสดงทางด้านนาฏศิลป์ เพื่อนำมากำหนดหัวข้อและระบุปัญหาที่ต้องการ

ขั้นที่ 2 ขั้นกำหนดหัวข้อ หรือระบุปัญหาที่ต้องการ ผู้เรียนจะเป็นผู้ค้นหาความรู้ด้วยตนเอง โดยผู้สอนเป็นผู้กระตุ้น ส่งเสริม และสนับสนุน โดยในการทำโครงงานครั้งนี้ผู้สอนได้วางความต้องการของโครงงานสำหรับการสร้างสรรค์การแสดงที่สื่อถึงเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของจังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อให้ผู้เรียนได้กำหนดหัวข้อในการทำโครงงาน และร่วมกันหาหัวข้อแนวทางในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ตามโจทย์ที่กำหนดให้

ขั้นที่ 3 ขั้นวางแผนในการทำโครงงาน ผู้เรียนจะต้องวางแผนการออกแบบ โดยกำหนดกรอบแนวคิดและรูปแบบการแสดงให้มีความชัดเจน ซึ่งในการสร้างสรรค์งานนั้นผู้เรียนจะต้องใช้แรงบันดาลใจในการออกแบบสร้างสรรค์ผลงาน พร้อมทั้งแบ่งฝ่ายการทำงานตามองค์ประกอบภายในทีม โดยแบ่งตามความสามารถของสมาชิกเป็นหลัก เพื่อจะทำให้กระบวนการทำงานมีประสิทธิภาพ อีกทั้งต้องวางแผน การออกแบบองค์ประกอบของการแสดงนาฏศิลป์ อันประกอบด้วย บทการแสดง ลีลาการเคลื่อนไหว นักแสดง เครื่องแต่งกาย ดนตรีประกอบการแสดง อุปกรณ์ประกอบการแสดง พื้นที่การแสดง และแสง

ขั้นที่ 4 ขั้นปฏิบัติ หรือการลงมือทำโครงการ ผู้เรียนจะต้องลงปฏิบัติสร้างสรรค์การแสดงตามองค์ประกอบการแสดง โดยทำการทดลองซ้ำ ๆ เพื่อให้ได้รูปแบบการแสดงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งเป้าหมายไว้ ซึ่งผู้เรียนจะต้องแบ่งหน้าที่ในแต่ละฝ่ายเพื่อออกแบบองค์ประกอบของการแสดงในแต่ละองค์ประกอบให้มีความสมบูรณ์มากที่สุด ในขั้นนี้ผู้เรียนจะต้องใช้ทักษะความคิดสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีมเพื่อให้โครงการบรรลุตามเป้าหมายที่ได้วางไว้

ขั้นที่ 5 ขั้นตรวจสอบความถูกต้อง เมื่อผู้เรียนดำเนินการทดลองการปฏิบัติการสร้างสรรค์ การแสดง แล้วนั้น ผู้เรียนจะต้องตรวจสอบความถูกต้องและปรับแก้ไขผลงานเพื่อให้มีความสมบูรณ์ก่อนนำเสนอโครงการ โดยให้ผู้สอนเป็นผู้ตรวจสอบและแนะแนวทางในการปรับแก้ผลงานเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์

ขั้นที่ 6 ขั้นเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า เมื่อผลงานสร้างสรรค์เกิดความสมบูรณ์แล้วนั้น ผู้เรียนจะต้องบันทึกผลการปฏิบัติงาน และสรุปผลการทดลอง พร้อมทั้งอภิปรายผลของการศึกษาค้นคว้าหรือการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ เป็นการนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าในรูปแบบของรายงานเพื่อให้ผู้อื่นได้ทราบและได้เข้าใจถึงแนวคิดวิธีการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ โดยจัดทำเป็นรูปเล่มรายงานโครงการ

ขั้นที่ 7 ขั้นนำเสนอโครงการ เมื่อได้รูปแบบการแสดงที่สมบูรณ์ในทุกองค์ประกอบของการแสดงแล้ว ผู้เรียนจะต้องนำเสนอผลงานที่ผ่านกระบวนการคิดสร้างสรรค์สู่สายตาผู้ชม ดังภาพที่ 2

ขั้นที่ 8 ขั้นประเมินผลโครงการ เป็นการพิจารณาคุณภาพของผลงาน ซึ่งสามารถวัดและประเมินได้ทั้งแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยในขั้นตอนนี้ได้เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ที่มีประสบการณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน จำนวน 8 ท่าน เป็นผู้ประเมินผลงานสร้างสรรค์ในครั้งนี้ เพื่อแนะนำแนวทางและข้อเสนอแนะไปปรับใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานขึ้นต่อ ๆ ไป

1.2 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านความคิดสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีม (ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์การแสดง) มีคุณภาพจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.62) สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านความคิดสร้างสรรค์และทักษะการทำงานเป็นทีมของผู้เรียนได้

ภาพที่ 2 การนำเสนอโครงงานการสร้างสรรค์การแสดง ชุด Only here cheer up

ภาพที่ 3 การนำเสนอโครงการสร้างสรรค์การแสดง ชุด ผ้าขาวม้าท้องถิ่น หัตถศิลป์ไทย

2. ผลการศึกษาทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ผู้วิจัยได้ดำเนินการวัดและประเมินผลจากผลงานการแสดงที่ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ขึ้น โดยได้ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์จำนวน 8 ท่าน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์การแสดง)

หัวข้อการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์			
ความคิดริเริ่ม (Originality)	3.50	0.52	ดีมาก
ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency)	3.69	0.48	ดีมาก
ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility)	3.56	0.51	ดีมาก
ความคิดละเอียดลออ (Elaboration)	3.13	0.34	ดี
รวม	3.47	0.50	ดีมาก
ความคิดสร้างสรรค์ (ด้านการสร้างสรรค์การแสดง)			
บทการแสดง (Script)	3.44	0.63	ดีมาก
ลีลาการเคลื่อนไหว (Performance)	3.69	0.48	ดีมาก
นักแสดง (Performer)	3.38	0.62	ดีมาก
เครื่องแต่งกาย (Costume)	3.25	0.68	ดีมาก
ดนตรีประกอบการแสดง (Music)	2.94	0.68	ดี
อุปกรณ์ประกอบการแสดง (Props)	3.50	0.52	ดีมาก
พื้นที่การแสดง (Stage)	3.56	0.51	ดีมาก
แสง (Light)	3.19	0.54	ดี
รวม	3.37	0.61	ดีมาก
รวมทุกด้าน	3.40	0.58	ดีมาก

จากข้อมูลตารางที่ 1 ผลการศึกษาทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.58) ซึ่งผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบความคิดสร้างสรรค์ที่ประกอบด้วย ความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.74$, SD = 0.50) ซึ่งองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ที่ผู้เรียนมีทักษะโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออ ในด้านความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างสรรค์การแสดงอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 0.61) ซึ่งองค์ประกอบทางด้านนาฏศิลป์ที่ผู้เรียนมีทักษะความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบมากที่สุด ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ด้านออกแบบลีลาการเคลื่อนไหว โดยผลการทดสอบสมมติฐานด้านทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ พบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานมีทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป ซึ่งยอมรับสมมติฐานของการวิจัยในข้อที่ 1

3. ผลการเปรียบเทียบทักษะด้านการทำงานเป็นทีมของผู้เรียน ก่อนและหลังการสอนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ปรากฏดังตารางที่ 2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบทักษะด้านการทำงานเป็นทีมของผู้เรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน

ตัวชี้วัด/พฤติกรรม บ่งชี้	ประเมินตนเอง				ประเมินทีม			
	ก่อน เรียน	หลัง เรียน	t	Sig	ก่อน เรียน	หลัง เรียน	t	Sig
	$\bar{X}$ (S.D.)	$\bar{X}$ (S.D.)			$\bar{X}$ (S.D.)	$\bar{X}$ (S.D.)		
1. ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของบุคคล	3.30 (0.55)	4.72 (0.45)	14.227**	0.000	3.05 (0.69)	4.75 (0.43)	18.270**	0.000
2. จุดมุ่งหมายและเป้าหมายร่วมกัน	3.05 (0.67)	4.78 (0.41)	16.093**	0.000	3.33 (0.59)	4.79 (0.41)	28.045**	0.000
3. โครงสร้างของทีม	3.16 (0.61)	4.71 (0.45)	22.197**	0.000	3.10 (0.59)	4.73 (0.44)	27.453**	0.000
4. สมาชิกมีบทบาทและความรู้สึกร่วมกัน	3.19 (0.64)	4.73 (0.44)	24.081**	0.000	3.05 (0.60)	4.74 (0.44)	25.243**	0.000
รวม	3.18 (0.63)	4.74 (0.44)	35.147**	0.000	3.18 (0.63)	4.74 (0.43)	42.311**	0.000

จากข้อมูลตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบทักษะด้านการทำงานเป็นทีมของผู้เรียน ก่อนและหลังการสอนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ผลปรากฏว่า ผู้เรียนมีทักษะด้านการทำงานเป็นทีมหลังการสอนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานอยู่ในระดับที่สูงขึ้นกว่าทักษะด้านการทำงานเป็นทีมก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ทั้งในด้านการประเมินตนเองและการประเมินทีม ซึ่งผลการเปรียบเทียบทักษะด้านการทำงานเป็นทีมของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนประเมินตนเองก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน พบว่า ผู้เรียน

ประเมินตนเองในพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการทำงานเป็นทีมโดยรวมทุกด้านก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.18$, S.D. = 0.63) และหลังการจัดการเรียนรู้มีพฤติกรรมที่บ่งชี้ทักษะการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.44)

ผลการเปรียบเทียบทักษะด้านการทำงานเป็นทีมของผู้เรียน (ประเมินทีม) ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ซึ่งให้ผู้เรียนเป็นผู้ประเมินสมาชิกทีมงานของตนเอง พบว่า ผู้เรียนประเมินสมาชิกในทีมด้านพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะการทำงานเป็นทีมโดยรวมทุกด้านก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.12$, S.D. = 0.63) และหลังการจัดการเรียนรู้มีพฤติกรรมที่บ่งชี้ทักษะการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.43) โดยเรียงลำดับทักษะด้านการทำงานเป็นทีมจากมากไปหาน้อยได้แก่ จุดมุ่งหมายและเป้าหมายร่วมกัน ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของบุคคล สมาชิกมีบทบาทและความรู้สึกร่วมกัน และโครงสร้างของทีม โดยผลการทดสอบสมมติฐานทักษะด้านการทำงานเป็นทีมของผู้เรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานพบว่า ผู้เรียนมีทักษะการทำงานเป็นทีมทั้งพฤติกรรมบ่งชี้ภาพรวมและพฤติกรรมบ่งชี้รายด้านหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งยอมรับสมมติฐานของการวิจัยในข้อที่ 2

อภิปรายผล

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านความคิดสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีม (ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์การแสดง) มีคุณภาพจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงานเป็นฐานนั้นสามารถช่วยเพิ่มทักษะทางด้านความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ Kanklam (2022) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนตามแนวการสอนแบบโครงงานและกระบวนการคิดเชิงออกแบบเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ โดยผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการจัดการเรียนการสอนตามแนวการสอนแบบโครงงานและกระบวนการคิดเชิงออกแบบสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการทำงาน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่ม สามารถทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และผลงานมีความแปลกใหม่ที่ผ่านการคิดแก้ปัญหา และการยอมรับภายในกลุ่ม ซึ่งสามารถสังเกตได้จากผลงานของนักเรียนที่มีคะแนนสูงขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Thanuk et al. (2020) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่องการสร้างหนังสือสามมิติ โดยใช้การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน โดยผลการวิจัยพบว่า ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์นั้นอยู่ในระดับดีมาก เนื่องจากผู้เรียนมีการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น ซึ่งเป็นกระบวนการสอนที่รวบรวมรูปแบบการสอนหลายอย่างมา บูรณาการร่วมกันเป็นการสอนที่ทำให้ผู้เรียนได้สร้างผลผลิตที่มีคุณภาพจากการปฏิบัติเป็นระบบและใช้ความคิดสร้างสรรค์ระหว่างการเรียนรู้และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานนอกจากจะเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะทางด้านความคิดสร้างสรรค์แล้วนั้น ยังเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการทำงานเป็นทีมของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างความรู้แบบร่วมมือกัน รู้จักการทำงานเป็นทีม มีความรับผิดชอบในหน้าที่และร่วมกันทำงานเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ ซึ่งการทำงานเป็นทีมนี้ถือ

เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้งานประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับ Puttaison & Vunsuwan (2018) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้โครงงานเป็นฐานเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการคิดวิเคราะห์ และทักษะการทำงานเป็นทีมของผู้เรียนระดับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ทักษะการทำงานเป็นทีมของผู้เรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้โครงงานเป็นฐานอยู่ในระดับสูง เนื่องจากเป็นกิจกรรม การจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการร่วมมือ ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่เกิดจากการผสมผสานกันระหว่างกิจกรรมการเรียน การสอน ซึ่งกระบวนการดังกล่าวเน้นกระบวนการร่วมมือซึ่งเป็นกระบวนการที่เน้นให้ผู้เรียนมีอิสระในการศึกษา ค้นคว้า รู้จักทำงานร่วมกับคนอื่น ซึ่งจากผลการศึกษากการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานถือเป็น ปัจจัยสำคัญที่ช่วยพัฒนาทักษะทางด้านความคิดสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีมได้เป็นอย่างดี และมีความ เหมาะสมในการทำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนผู้เรียน เพื่อให้เกิดทักษะในด้านต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น

2. ผลการศึกษาทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม และความคิด ละเอียดลออ ซึ่งจากผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ในด้านความคิดละเอียดลออเป็น สิ่งที่ผู้เรียนจะต้องพัฒนาเพิ่มมากขึ้น ซึ่งความคิดละเอียดลออเป็นความความคิดในรายละเอียดเพื่อขยายความคิดหลัก หรือความคิดครั้งแรกให้ได้ความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น สามารถอธิบายให้เห็นภาพชัดเจน หรือเป็นแผนงานที่สมบูรณ์ขึ้น ความคิดละเอียดลออเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับการสร้างผลงานที่มีความแปลกใหม่ให้ประสบความสำเร็จ (Guilford, 1967 cited in Dankongrak, 2018) ดังนั้น การพัฒนาองค์ประกอบความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิด ละเอียดลออนั้นควรใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจในรายละเอียดขององค์ประกอบการแสดงใน แต่ละองค์ประกอบมากขึ้น เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การใช้สถานการณ์จำลอง การเรียนรู้โดยใช้ประสบการณ์ จจริงของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ Khammanee (2019) การสอนโดยวิธีการใช้สถานการณ์จำลองเป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องที่มีความสัมพันธ์ซับซ้อนได้อย่างเข้าใจ เกิดความเข้าใจ เนื่องจากได้มีประสบการณ์ที่เห็นประจักษ์ ชัดด้วยตนเอง ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้สูงมาก ผู้เรียนได้เรียนอย่างสนุกสนาน การเรียนรู้มีความหมายต่อตัว ผู้เรียน ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกทักษะกระบวนการต่าง ๆ จำนวนมาก เช่น การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การสื่อสาร

3. ผลการเปรียบเทียบทักษะด้านการทำงานเป็นทีมของผู้เรียน ก่อนและหลังการสอนด้วยวิธีการจัดการ เรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ผลปรากฏว่า ผู้เรียนมีทักษะด้านการทำงานเป็นทีมหลังการสอนด้วยวิธีการจัดการ เรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานอยู่ในระดับที่สูงขึ้นกว่าทักษะด้านการทำงานเป็นทีมก่อนการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็น ฐาน ทั้งในด้านการประเมินตนเองและการประเมินทีม โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับ Sangthong (2018) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการทำงานเป็นทีมด้วยการจัดการ เรียนรู้แบบโครงงานร่วมกับบทเรียนออนไลน์ รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ 6 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนภายหลัง การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานร่วมกับบทเรียน ออนไลน์ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้แบบดังกล่าวเน้นผู้เรียน เป็นศูนย์กลางผ่านกระบวนการกลุ่ม การแลกเปลี่ยน การเรียนรู้ร่วมกัน จึงทำให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กัน ซึ่งสอดคล้อง กับ Paksa (2016) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบตั้งเป้าหมายเพื่อส่งเสริมแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ซึ่งพบว่า การตั้งเป้าหมายจะส่งผลต่อการพัฒนาแรงจูงใจของมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจากการทดลองจัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบตั้งเป้าหมายพบว่า ผู้เรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าการเรียนรู้ด้วยวิธีแบบปกติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบลงมือทำอย่างเป็นขั้นตอน ดังนั้นการนำกระบวนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ควรให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของผู้สอนและผู้เรียน ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนขั้นตอนได้ตามความเหมาะสมของแต่ละโครงงานหรือกิจกรรม โดยควรเน้นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดทักษะในด้านต่าง ๆ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยต่อยอดเพื่อเปรียบเทียบทักษะการทำงานเป็นทีมของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบที่แตกต่างกัน เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญของแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีม ของผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบที่แตกต่างกัน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัยในครั้งนี้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างสรรค์ ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับนักศึกษาสาขาวิชานาฏศิลป์ ดังนั้นควรมีการนำรูปแบบ การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานผ่านกระบวนการสร้างสรรค์การแสดงแบบง่าย ไปใช้ในการพัฒนาทักษะ ความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนในศาสตร์อื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อศึกษาผลของการวิจัยและเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการ เรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน (ผ่านการสร้างสรรค์การแสดง) เพื่อส่งเสริมทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- Dankongrak, J. (2018). *Development of Teaching Creative Thinking Skills*. Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)
- Donprasit, S. (2021). Guidelines for Organizing Education for Human Resource Development in the 21st Century. *Journal of Teacher Professional Development*, 2(1), 2-3. (in Thai)
- Khammanee, T. (2019). *Science of Knowledge Teaching for Efficient Learning Process Management*. 23rd ed. Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)
- Kanklam, C. (2022). *Development of Teaching and Learning Management model to Promote Project-Based Creativity and Design Thinking process*. Thesis of the Degree of Master of Education. Bangkok: Srinakharinwirot University. (in Thai)
- Munkham, S., & Munkham, O. (2009). *21 Methods of Learning: Management for Thinking Processes Development*. 8th ed. Bangkok: Parbpim. (in Thai)
- Na Nakorn, N. (2018). *Principles for measuring and evaluating thinking*. 2nd ed. Bangkok: Santisiri Printing. (in Thai)
- Office of the Education Council. (2007). *Project-based learning*. Bangkok: The Agricultural Cooperative Federation of Thailand. (in Thai)
- Panich, V. (2012). *Ways to create learning for students in the 21st century*. Bangkok: Sodsri-Saritwong Foundation. (in Thai).

- Panmanee, A. (2014). *Practice thinking to be Think creatively*. Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)
- Paksa, P. (2016). The Implementation of Goal Setting Learning Model to Enhance Learning Achievement Motivation and Achievement to Teacher Students at Suratthani Rajabhat University. *Journal of Behavioral Science*, 22(1), 137-152. (in Thai)
- Pookiat, L. (2009). *Project-Based Teaching and Research Based Teaching: The Primary Teacher Work Done*. Bangkok: Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)
- Puttaisong, S. & Vunsuwan, C. (2018). Integrated Project-Based Learning for Enhancing Learning Achievement, Critical Thinking and Group Working Skill of Mathayom 1 Students. *Journal of Research for Learning Reform*, 1(2), 1-8. (in Thai)
- Sangthong, P. (2018). Developing Learning Achievement and Teamwork Skill by Project Based Learning Integrating with Online Learning of Information Technology 6 Subjects for Matayomsuksa 6 Student. *RMUTSB Acad. J. HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES*, 3(1), 14-29. (in Thai)
- Seekheio, D., & Posrithong, A. (2003). Creativity-Base Learning Management for Enhancing Creativity in Dramatic Arts Subjects of Prathomsuksa 5 Students. *Journal of Education Research Faculty of Education, Srinakharinwirot University*, 18(1), 31-401. (in Thai)
- Sintapanon, S. (2017). *Modern teachers and learning management towards education 4.0*. Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)
- Thanuk, S., Kittikanapol, T. & Thongsorn, P. (2020). The Development of Creative Thinking through Project Based Learning on Pop Up Books Creation in Arts Learning Area for Grade 7 Students. *E-Journal of Education Studies, Burapha University*, 2(4), 41-52. (in Thai)
- Woodcock, M. (2017). *Team development manual*. Gower.